

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

CYLaw

Ο Περί Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία Ίσης Αξίας Νόμος του 2002 (177(I)/2002)

Ιστορικό Τροποποιήσεων

177(I)/2002 193(I)/2004 38(I)/2009 151(I)/2014

Προοίμιο

Για σκοπούς εναρμόνισης με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με τίτλο—

(α) «Οδηγία 75/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 10^{ης} Φεβρουαρίου 1975 περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών» (ΕΕ L 45 της 19.2.1975, σελ. 19), και

(β) «Οδηγία 97/80/ΕΚ του Συμβουλίου της 15^{ης} Δεκεμβρίου 1997 σχετικά με το βάρος απόδειξης σε περιπτώσεις διακριτικής μεταχείρισης λόγω φύλου» (ΕΕ L 14 της 20.1.1998, σελ. 16).

Για σκοπούς ορθότερης εναρμόνισης με το Άρθρο 19 της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο -

«Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2006 για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για την Ίδια Εργασία ή για Εργασία Ίσης Αξίας Νόμος του 2002.

- [177\(I\)/2002](#)

Ερμηνεία

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

«άμεση διάκριση λόγω φύλου» υπάρχει όταν ένα πρόσωπο υφίσταται, για λόγους φύλου, λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση, απ' αυτήν που υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο ένα άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση·

«αμοιβή» περιλαμβάνει τους συνήθεις βασικούς ή κατώτατους μισθούς ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη που λαμβάνει ο εργοδοτούμενος άμεσα ή έμμεσα, σε χρήμα ή σε είδος, από τον εργοδότη, βάσει της σχέσης εργασίας.

«απασχόληση» σημαίνει παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, με αμοιβή, βάσει ατομικής συμβάσεως ή σχέσεως εργασίας ή μαθητείας ή άλλης ατομικής συμβάσεως ή σχέσεως, διεπομένης είτε από το ιδιωτικό είτε από το δημόσιο δίκαιο, σε οποιοδήποτε τομέα ή κλάδο δραστηριότητας, ιδιωτικό ή δημόσιο, συμπεριλαμβανομένων της Δημόσιας Υπηρεσίας, της Δικαστικής Υπηρεσίας, της Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, των νομικών προσώπων ή οργανισμών δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, των Ενόπλων Δυνάμεων και των Δυνάμεων Ασφαλείας.

«αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

«αρχή της ισότητας στην αμοιβή» σημαίνει την απουσία κάθε διακρίσεως λόγω φύλου, είτε άμεσης είτε έμμεσης, όσον αφορά την αμοιβή για ίδια εργασία ή για εργασία ίσης αξίας.

«έμμεση διάκριση λόγω φύλου» υπάρχει όταν μια εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική θέτει σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση πρόσωπα ενός φύλου, σε σύγκριση με πρόσωπα του άλλου φύλου, εκτός αν αυτή η διάταξη, το κριτήριο, ή η πρακτική δικαιολογείται αντικειμενικά από νόμιμο στόχο και τα μέσα για την επίτευξη του εν λόγω στόχου είναι πρόσφορα και αναγκαία.

«Επιθεωρητής» σημαίνει τον Επιθεωρητή ή άλλο λειτουργό που ορίζεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10.

«Επιτροπή» σημαίνει την Επιτροπή Έρευνας και Αξιολόγησης Εργασίας, που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 15.

«Επίτροπος Διοίκησης» σημαίνει τον εκάστοτε Επίτροπο Διοίκησης δυνάμει των περί Επιτρόπου Διοικήσεως Νόμων.

«εργασία ίσης αξίας» σημαίνει εργασία που επιτελείται από άνδρες και γυναίκες, η οποία είναι όμοιας ή κατ' ουσίαν όμοιας φύσης ή στην οποία αποδίδεται ίση αξία, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 18.

«εργοδοτούμενος» σημαίνει κάθε άνδρα ή γυναίκα που εργάζεται ή μαθητεύει με πλήρη ή μερική απασχόληση, για ορισμένο ή αόριστο, συνεχή ή μη, χρόνο, ασχέτως του τύπου απασχολήσεως, συμπεριλαμβανομένων και των κατ' οίκον εργαζομένων, αλλά μη περιλαμβανομένων των αυτοεργοδοτούμενων προσώπων.

«διάκριση λόγω φύλου» σημαίνει άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου και περιλαμβάνει την εντολή για διακριτική μεταχείριση ενός προσώπου λόγω φύλου και οποιαδήποτε λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση γυναίκας λόγω της εγκυμοσύνης της ή άδειας μητρότητας.

«όμιλος επιχειρήσεων» σημαίνει κάθε όμιλο, ο οποίος περιλαμβάνει ελέγχουσα και ελεγχόμενες επιχειρήσεις.

«πρακτική» σημαίνει κάθε επαναλαμβανόμενη μονομερή πράξη εργοδότη, υπό οιαδήποτε μορφή και εάν εκδηλώνεται, που είναι σχετική με τα ρυθμιζόμενα με τον παρόντα Νόμο θέματα.

«σύμβαση εργασίας» σημαίνει οποιαδήποτε γραπτή ή προφορική συμφωνία σε σχέση με απασχόληση που έχει συναφθεί μεταξύ ενός εργοδοτούμενου ή ομάδας εργοδοτούμενων ή της συνδικαλιστικής οργάνωσης ή των συνδικαλιστικών οργανώσεών τους και ενός εργοδότη ή οργάνωσης εργοδοτών.

«Τεχνική Επιτροπή» σημαίνει την Τεχνική Επιτροπή που διορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 20.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

- [177\(I\)/2002](#)
- [193\(I\)/2004](#)
- [38\(I\)/2009](#)

Σκοπός του παρόντος Νόμου

3. Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η διασφάλιση της εφαρμογής αρχής της ισότητας στην αμοιβή μεταξύ ανδρών και γυναικών για ίδια εργασία ή για εργασία ίσης αξίας.

- [177\(I\)/2002](#)

Πεδίον Εφαρμογής

4. Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε όλους τους εργοδοτούμενους, αναφορικά με όλες τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την απασχόληση και δεν θίγει τις διατάξεις του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου, ούτε τις διατάξεις του περί Γονικής Άδειας και Άδειας για λόγους Ανωτέρας Βίας Νόμου.

- [177\(I\)/2002](#)
- [38\(I\)/2009](#)

Παροχή ίσης αμοιβής σε άνδρες και γυναίκες για ίδια εργασία και εργασία ίσης αξίας

5.—(1) Απαγορεύεται οποιαδήποτε διάκριση λόγω φύλου όσον αφορά όλα τα στοιχεία και τους όρους αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία στην οποία αποδίδεται η ίδια αξία.

(2) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου, ιδιαίτερα, όταν χρησιμοποιείται σύστημα επαγγελματικής κατατάξεως για τον καθορισμό των αμοιβών, το σύστημα αυτό πρέπει να βασίζεται σε κοινά κριτήρια για τους εργοδοτούμενους άνδρες και γυναίκες και να διαμορφώνεται κατά τρόπο που να αποκλείει τις διακρίσεις που βασίζονται στο φύλο.

(3) Η σύγκριση μεταξύ εργοδοτούμενων γίνεται με αναφορά σε εργοδοτούμενους που εργοδοτούνται ή εργοδοτήθηκαν στον ίδιο εργοδότη, ή σε άλλη συνδεδεμένη επιχείρηση του ίδιου ομίλου επιχειρήσεων, κατά τα δύο προηγούμενα ή επόμενα χρόνια.

- [177\(I\)/2002](#)
- [38\(I\)/2009](#)

Ενημέρωση εργοδοτούμενων και εργοδοτών

6.—(1) Η αρμόδια αρχή υποχρεούται να ενημερώνει τους εργοδοτούμενους και τους εργοδότες, καθώς και τις οργανώσεις αυτών, σχετικά με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και τις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή του, με έντυπα και κάθε άλλο πρόσφορο μέσον.

(2) Οι οργανώσεις των εργοδοτούμενων ενημερώνουν τους εργοδοτούμενους για το περιεχόμενο του παρόντος Νόμου και για τα μέτρα που λαμβάνονται προς εφαρμογή του και προς διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας στην αμοιβή, με έγγραφες ανακοινώσεις στους οικείους πίνακες που βρίσκονται στους χώρους εργασίας, εκτός του χρόνου απασχολήσεως, ή με οποιοδήποτε άλλον πρόσφορο τρόπο.

(3) Οι εργοδότες υποχρεούνται να διευκολύνουν τις οργανώσεις των εργοδοτούμενων να προβαίνουν στην αναφερόμενη στο εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου ενημέρωση των εργοδοτούμενων.

- [177\(I\)/2002](#)

Κοινωνικός διάλογος και προαγωγή της αρχής της ισότητας

6Α.—(1) Οι οργανώσεις των εργοδοτών και των εργαζομένων οφείλουν να προβαίνουν σε κοινωνικό διάλογο με σκοπό την προαγωγή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών, παρακολουθώντας, μεταξύ άλλων, τις ακολουθούμενες πρακτικές στους τόπους εργασίας, ελέγχοντας τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και τους κώδικες δεοντολογίας, ενθαρρύνοντας την έρευνα ή την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών και συμπεριλαμβάνοντας κανόνες κατά των διακρίσεων λόγω φύλου στις αμοιβές, στις συλλογικές συμβάσεις, οι οποίοι οφείλουν να συνάδουν με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(2) Οι εργοδότες οφείλουν να προωθούν την αρχή της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών στους χώρους εργασίας κατά τρόπο οργανωμένο και συστηματικό και για το σκοπό αυτό, ενθαρρύνονται από την αρμόδια αρχή να παρέχουν στους εργαζόμενους ή στους εκπροσώπους τους, εφόσον τους ζητηθεί, τουλάχιστον μια φορά το χρόνο ή με οποιαδήποτε άλλη συχνότητα συμφωνηθεί μεταξύ αυτών και των εκπροσώπων των εργαζομένων, τις κατάλληλες πληροφορίες σε ό,τι αφορά την ισότητα αμοιβών, περιλαμβανομένης της αναλογίας ανδρών/γυναικών στις διάφορες βαθμίδες του οργανισμού, τις αμοιβές και τις διαφορές των αμοιβών, καθώς και ενδεχόμενα μέτρα βελτίωσης της κατάστασης, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων. Κώδικας, που συμφωνείται από τους κοινωνικούς εταίρους, καθορίζει τις λεπτομέρειες για την επίτευξη του προαναφερθέντος σκοπού.

- [38\(I\)/2009](#)

Διάλογος με μη κυβερνητικές οργανώσεις

6Β. Η αρμόδια αρχή διεξάγει διάλογο με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν σύμφωνα με το καταστατικό τους νόμιμο συμφέρον να συμβάλλουν στην καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, με αντικειμενικό σκοπό την προαγωγή της αρχής της ίσης αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών.

- [38\(I\)/2009](#)

Κατάργηση ή ακυρότητα αντίθετων ρυθμίσεων

7.—(1)(α) Κάθε υφιστάμενη κατά την έναρξη της ισχύος το υπαρόντος Νόμου διάταξη νόμου που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, καταργείται κατά το μέρος που περιέχει άμεση ή έμμεση διάκριση εις βάρος του ενός φύλου.

(β) Αν η διάκριση στην οποία αναφέρεται η παράγραφος (α) του παρόντος εδαφίου συνίσταται σε χορήγηση δικαιώματος ή άλλου πλεονεκτήματος σε άτομα του ενός μόνο φύλου, το δικαίωμα ή πλεονέκτημα αυτό επεκτείνεται αυτοδικαίως και στα άτομα του άλλου φύλου.

(2) Η αρμόδια αρχή υποχρεούται να ανακαλέσει ή τροποποιήσει αναλόγως οποιαδήποτε ατομική ή κανονιστική διοικητική πράξη, η οποία είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Επιφυλασσομένης της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος-

(α) Σε περίπτωση αμφιβολίας ή αμφισβητήσεως κατά πόσο νόμος καταργήθηκε ή όχι το θέμα εκδικάζεται από αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο, η δε διαδικασία άρχεται με καταχώριση εναρκτήριας κλήσης·

(β) ανεξάρτητα από την ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου διαδικασία, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο (α) του παρόντος εδαφίου, έκαστο Δικαστήριο κατά την άσκηση της δικής του εξουσίας δύναται να κρίνει παρεμπιπτόντως το θέμα, εάν και εφόσον είναι απαραίτητο για τη διεκπεραίωση της ενώπιον του διαδικασίας.

(4) Κάθε υφιστάμενη κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου ρύθμιση συλλογικής συμβάσεως ή ατομικής συμβάσεως εργασίας, εσωτερικού κανονισμού επιχειρήσεως ή κανόνα ελεύθερου επαγγέλματος, που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, καταργείται κατά το μέρος που περιέχει άμεση ή έμμεση διάκριση εις βάρος του ενός φύλου. Η παράγραφος (β) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις αυτές.

(5) Οποιαδήποτε νέα ρύθμιση συλλογικής συμβάσεως ή ατομικής συμβάσεως εργασίας, εσωτερικού κανονισμού επιχειρήσεως ή κανόνα ελεύθερου επαγγέλματος, που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, θα είναι άκυρη κατά το μέρος που περιέχει άμεση ή έμμεση διάκριση εις βάρος του ενός φύλου. Η παράγραφος (β) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις αυτές.

(6) Οι τελεσίδικες αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (3) του παρόντος άρθρου ισχύουν έναντι πάντων. Όσες αποφάσεις αφορούν συλλογικές συμβάσεις εργασίας κοινοποιούνται από τον πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου στις αρμόδιες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, οι οποίες υποχρεούνται να σημειώσουν αμέσως στο κείμενο της σχετικής συλλογικής συμβάσεως και στην κατάλληλη θέση την κατάργηση, ακυρότητα ή επέκταση που διαπιστώθηκε.

(7) Εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί κατά τα ανωτέρω η κατάργηση ή η ακυρότητα ή η επέκταση κάποιας διατάξεως ή ρυθμίσεως, η ισχύς της εξετάζεται παρεμπιπτόντως, επ' ευκαιρία σχετικής δίκης, από κάθε αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο ή το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών το οποίο, αν η διάκριση συνίσταται σε χορήγηση δικαιώματος ή άλλου πλεονεκτήματος σε άτομα του ενός φύλου, διατάσσει την επέκτασή του και στα άτομα του άλλου φύλου.

Εξέταση και τροποποίηση ή κατάργηση διατάξεων συλλογικών συμβάσεων εργασίας

8.—(1) Εντός τριών μηνών από της θέσεως σε ισχύ του παρόντος Νόμου, η αρμόδια αρχή οφείλει να καλέσει τις εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις να εξετάσουν τις υφιστάμενες διατάξεις των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, προς το σκοπό ανευρέσεως οποιασδήποτε τυχόν περιεχόμενης σ' αυτές διάταξης που είναι αντίθετη με τον παρόντα Νόμο και τροποποίησής της, έτσι ώστε να εξαιρεθεί και τυπικά τυχόν άμεση ή έμμεση διάκριση εις βάρος του ενός φύλου. Ταυτοχρόνως τους τάσσει και προθεσμία για την εκτέλεση αυτού του έργου, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

(2) Εφόσον παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που τάχθηκε, η αρμόδια αρχή υποχρεούται, με αίτησή της στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών υποβαλλόμενη εντός έξι μηνών από της λήξεως της προθεσμίας, να ζητήσει τη διαπίστωση της καταργήσεως κάθε αντίθετης προς τις διατάξεις του παρόντος Νόμου ρυθμίσεως συλλογικής συμβάσεως, κατά το μέρος που περιέχει οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση διάκριση εις βάρος του ενός φύλου, εφόσον η διαπίστωση αυτή δεν έχει εν τω μεταξύ γίνει σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το άρθρο 7 του παρόντος Νόμου. Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών διαπιστώνει την κατάργηση, αφού ακούσει τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αν η διάκριση συνίσταται σε χορήγηση δικαιώματος ή άλλου πλεονεκτήματος σε άτομα του ενός μόνο φύλου, το Δικαστήριο διατάσσει την επέκτασή του και στα άτομα του άλλου φύλου.

(3) Οι τελεσίδικες αποφάσεις που δέχονται τις κατά το εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου αιτήσεις ισχύουν έναντι πάντων, κοινοποιούνται δε από τον πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών στις αρμόδιες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, οι οποίες υποχρεούνται να σημειώσουν αμέσως στο κείμενο της σχετικής συλλογικής συμβάσεως και στην κατάλληλη θέση την κατάργηση, ακυρότητα ή επέκταση που διαπιστώθηκε.

(4) Εφόσον δεν έχει διαπιστωθεί η κατάργηση ή η ακυρότητα ή δεν έχει διαταχθεί η επέκταση κάποιας ρυθμίσεως, σύμφωνα με το εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου, η ισχύς της εξετάζεται παρεμπιπτόντως, επ' ευκαιρία σχετικής δίκης, από κάθε αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο ή το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, το οποίο, αν η διάκριση συνίσταται σε χορήγηση δικαιώματος ή άλλου πλεονεκτήματος σε άτομα του ενός φύλου, διατάσσει την επέκτασή του και στα άτομα του άλλου φύλου.

Προστασία εργοδοτουμένων

9.—(1) Ουδείς απολύεται από την εργασία του ή υποβάλλεται με οποιοδήποτε τρόπο σε δυσμενή μεταχείριση από τον εργοδότη του για το λόγο ότι υπέβαλε παράπονο ή έδωσε μαρτυρία ή συνέβαλε στη δίωξη παραβάτη ή στη λήψη οιασδήποτε άλλων μέτρων με βάση τον παρόντα Νόμο.

(2) Οποιοσδήποτε εργοδότης παραβαίνει τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου είναι ένοχος αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις χίλιες λίρες.

Εφαρμογή του Νόμου και διορισμός Επιθεωρητών

10.—(1) Ο Υπουργός έχει την ευθύνη για την εφαρμογή του παρόντος Νόμου. Ορίζει τους αναγκαίους για την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου Επιθεωρητές ή άλλους λειτουργούς, οι οποίοι θα εκτελούν το έργο και θα ασκούν τις εξουσίες και τα καθήκοντα που προβλέπουν τα άρθρα 11, 12 και 13 του παρόντος Νόμου.

(2) Οι Επιθεωρητές θα είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι και θα κατέχουν οργανικές θέσεις στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(3) Οι Επιθεωρητές πρέπει να έχουν τα κατάλληλα προσόντα και επαρκή για την εκτέλεση των καθηκόντων τους εκπαίδευση, να μετεκπαιδεύονται δε και να επιμορφώνονται διαρκώς. Πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα και προσιτά στο κοινό γραφεία, επαρκή γραμματειακή, διοικητική και λοιπή υποστήριξη και υλικοτεχνική υποδομή, καθώς και επαρκή μεταφορικά μέσα για την άσκηση των καθηκόντων τους και να εφοδιάζονται με ειδικές ταυτότητες.

- [177\(I\)/2002](#)

Κύριο έργο Επιθεωρητή

11. Οι Επιθεωρητές έχουν ως έργο κυρίως-

(α) Την εξασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, είτε με τη διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας για τον έλεγχο της εφαρμογής του είτε με την εξέταση παραπόνων που τους υποβάλλονται για παραβίαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(β) την παροχή πληροφοριών, συμβουλών και υποδείξεων προς τους εργοδότες και τους εργοδοτούμενους σχετικά με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο τηρήσεως των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

(γ) την αναφορά προς τον Υπουργό προβλημάτων που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και την υποβολή προτάσεων σχετικά με μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπισή τους.

- [177\(I\)/2002](#)

Εξουσίες Επιθεωρητών

12.—(1) Κάθε Επιθεωρητής έχει, για τους σκοπούς της εφαρμογής του παρόντος Νόμου, τις ακόλουθες εξουσίες:

(α) Να εισέρχεται, με την επίδειξη της ταυτότητας του, ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας ή της νύχτας, σε οποιοδήποτε χώρο απασχολήσεως, εκτός από οικιακά υποστατικά:

Νοείται ότι η είσοδος σε οικιακά υποστατικά μπορεί να γίνεται, αφού εξασφαλισθεί η συγκατάθεση του κατόχου τους·

(β) να εισέρχεται κατά τη διάρκεια της ημέρας σε οποιουδήποτε χώρους για τους οποίους εύλογα πιστεύει ότι πρέπει να επιθεωρηθούν. Προκειμένου για οικιακά

υποστατικά, έχει εφαρμογή και στις περιπτώσεις αυτές η παράγραφος (α) του παρόντος εδαφίου·

(γ) να συνοδεύεται από αστυνομικό, αν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι θα παρεμποδισθεί στην άσκηση των εξουσιών του ή την εκτέλεση των καθηκόντων του. Η Αστυνομία έχει υποχρέωση να διαθέτει έναν ή περισσότερους αστυνομικούς για να συνοδεύουν τον Επιθεωρητή όταν αυτός το ζητήσει·

(δ) να συνοδεύεται από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο κρίνει αναγκαίο·

(ε) να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις, έρευνες, ανακρίσεις, ή εξετάσεις που θεωρεί αναγκαία για τη διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και ιδίως-

(i) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να παράσχει πληροφορίες ή διευκρινίσεις σχετιζόμενες με οποιαδήποτε επιθεώρηση που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να απαντά σε σχετικές ερωτήσεις, μόνο του ή με την παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου, την οποία μπορεί ο Επιθεωρητής να απαιτήσει ή να επιτρέψει, καθώς και να απαιτεί από το πρόσωπο αυτό να υπογράψει δήλωση ότι οι απαντήσεις του είναι αληθείς·

(ii) να απαιτεί την παρουσίαση οποιουδήποτε βιβλίου, αρχείου, πιστοποιητικού ή άλλου εγγράφου ή στοιχείου του οποίου την εξέταση θεωρεί αναγκαία για τους σκοπούς του ελέγχου της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να τα επιθεωρεί, να τα εξετάζει και να λαμβάνει αντίγραφα αυτών εν όλω ή εν μέρει·

(iii) να επιβάλλει την ανάρτηση ανακοινώσεων και άλλων εγγράφων που έχουν παρασχεθεί για το σκοπό αυτό από την αρμόδια αρχή ή οργανώσεις των εργοδοτούμενων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του παρόντος Νόμου·

(iv) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο στο χώρο εργασίας να του παρέχει, για θέματα τα οποία είναι υπό τον έλεγχο ή την ευθύνη του προσώπου αυτού, τις διευκολύνσεις και τη βοήθεια που είναι αναγκαίες για να τον υποβοηθήσουν να ασκήσει οποιοσδήποτε από τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου αυτού·

(στ) να ζητεί τη συνδρομή οποιασδήποτε δημόσιας υπηρεσίας ή αρχής, η οποία και υποχρεούται να του την παράσχει.

(2) Κατά τη διάρκεια της κατά το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου επίσκεψης του για επιθεώρηση, ο Επιθεωρητής θα ενημερώνει τον εργοδότη ή εκπρόσωπο του για την παρουσία του, εκτός εάν θεωρεί ότι αυτό θα επηρεάσει δυσμενώς την εκτέλεση των καθηκόντων του.

- [177\(I\)/2002](#)

Ενέργειες Επιθεωρητή σε περίπτωση καταγγελίας

13.—(1) Σε περίπτωση υποβολής καταγγελίας από οποιοδήποτε πρόσωπο για παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 23Α και 23Β, ο Επιθεωρητής προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες, νοουμένου ότι η ίδια υπόθεση δεν εκκρεμεί ενώπιον οποιουδήποτε Δικαστηρίου:

(α) Ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει ο παρών Νόμος ερευνά με κάθε πρόσφορο τρόπο τα καταγγελλόμενα, και ιδίως καλεί το πρόσωπο κατά του οποίου απευθύνεται η καταγγελία και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο αναφερόμενο στο άρθρο 14 του παρόντος Νόμου, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που έχει αρμοδιότητα ή ευθύνη για τα καταγγελλόμενα, να παράσχει πληροφορίες, διευκρινίσεις ή οποιοδήποτε στοιχείο κατέχει ή είναι υπό τον έλεγχο του, που εξυπηρετούν ή διευκολύνουν την έρευνα των καταγγελλομένων, και επιχειρεί να διευθετήσει τη διαφορά.

(β) Εφόσον επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς, συντάσσει πρακτικό συμβιβασμού, το οποίο υπογράφεται και από τα δύο μέρη.

(γ) Εφόσον δεν επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς παραπέμπει τη διαφορά στην Επιτροπή είτε αυτεπάγγελτα είτε μετά από αίτημα οποιουδήποτε των ενδιαφερόμενων μερών.

(δ) Μετά την υποβολή σ' αυτόν της Έκθεσης της Επιτροπής, προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες για διευθέτηση της διαφοράς και εφόσον η διαφορά διευθετηθεί συντάσσει πρακτικό συμβιβασμού, το οποίο υπογράφεται και από τα δύο μέρη.

(ε) Εφόσον δεν επιτευχθεί η διευθέτηση της διαφοράς συντάσσει πρακτικό, στο οποίο αναγράφει όλα όσα έπραξε και διαπίστωσε και το οποίο μπορεί χρησιμοποιηθεί ενώπιον αρμόδιου Δικαστηρίου σε διαδικασία ενώπιον του.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων του Άρθρου 146 του Συντάγματος από την ημέρα της υποβολής της κατά το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου καταγγελίας και έως την ημέρα που συντάχθηκε το αναφερόμενο στην παράγραφο (ε) του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου πρακτικό, διακόπτεται η τυχόν ισχύουσα προθεσμία προσφυγής στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών του προσώπου που υπέβαλε την καταγγελία ή για λογαριασμό του οποίου υποβλήθηκε η καταγγελία, καθώς και η τυχόν ισχύουσα περίοδος παραγραφής της απαίτησής του.

- [177\(I\)/2002](#)
- [38\(I\)/2009](#)

Καθήκον για παροχή πληροφοριών

14. Κάθε εργοδότης ή αντιπρόσωπος του και κάθε εργοδοτούμενος στον εργοδότη αυτό πρέπει, όταν το απαιτεί ο Επιθεωρητής να δίνει σ' αυτόν κάθε πληροφορία, βιβλίο, αρχείο, πιστοποιητικό ή άλλο έγγραφο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που έχει στην κατοχή του σχετικά με τα ρυθμιζόμενα στον παρόντα Νόμο θέματα. Ο εργοδότης, οι αντιπρόσωποι του ή οι εργοδοτούμενοι σ' αυτόν πρέπει γενικά να παρέχουν τα μέσα που απαιτούνται από τον Επιθεωρητή, τα οποία είναι απαραίτητα για την είσοδο, επιθεώρηση, εξέταση, έρευνα, ή άλλη άσκηση εξουσίας δυνάμει του παρόντος Νόμου σχετικά με την επιχείρηση του εργοδότη αυτού.

- [177\(I\)/2002](#)

Σύσταση Επιτροπής Έρευνας και Αξιολόγησης Εργασίας

15.—(1) Εφόσον η διαφορά έχει παραπεμφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος Νόμου, σε Επιτροπή Έρευνας και Αξιολόγησης Εργασίας, ο Υπουργός διορίζει την Επιτροπή αυτή.

(2) Στα μέλη της Επιτροπής καταβάλλεται αμοιβή, το ύψος της οποίας, για κάθε υπόθεση που επιλαμβάνεται, καθορίζεται από τον Υπουργό, με την έγκριση του Υπουργού Οικονομικών.

- [177\(I\)/2002](#)

Σύνθεση της Επιτροπής

16.—(1) Η Επιτροπή είναι τριμελής και τα μέλη της επιλέγονται από κατάλογο που καταρτίζεται από τον Υπουργό σε συνεννόηση με τις εργατικές και εργοδοτικές οργανώσεις.

(2) Τα μέλη της Επιτροπής πρέπει να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις σε θέματα ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στον τομέα της αξιολόγησης και κατάταξης επαγγελματιών και με γνώσεις σ' ότι αφορά τις εργασιακές σχέσεις και την αγορά εργασίας.

- [177\(I\)/2002](#)

Όροι εντολής και εξουσίες της Επιτροπής

17.—(1) Η Επιτροπή, με σκοπό να ασκήσει τις αρμοδιότητές της αναφορικά με την εφαρμογή του παρόντος Νόμου, συλλέγει στοιχεία, διεξάγει έρευνες, αξιολογεί τις συγκρινόμενες εργασίες και υποβάλλει την Έκθεσή της στον Επιθεωρητή εντός τριών μηνών από την ανάθεση σε αυτή της εργασίας.

(2) Η Επιτροπή έχει εξουσία για σκοπούς διεκπεραίωσης του έργου της-

(α) Να προβαίνει σε οποιαδήποτε εξέταση και να διεξάγει οποιαδήποτε έρευνα είναι αναγκαία για την ετοιμασία της Έκθεσής της·

(β) να απαιτεί την παρουσίαση οποιωνδήποτε αρχείων ή εγγράφων που, κατά την κρίση της, περιέχουν πληροφορίες που σχετίζονται άμεσα με τη διεξαγωγή του έργου της·

(γ) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να δώσει πληροφορίες σχετιζόμενες με το θέμα που εξετάζει, να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις.

- [177\(I\)/2002](#)

Κριτήρια σύγκρισης και αξιολόγησης εργασίας ίσης αξίας

18. Οι Επιθεωρητές και η Επιτροπή για σκοπούς σύγκρισης λαμβάνουν υπόψη κριτήρια που αφορούν το πεδίο σύγκρισης σε συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία ή τομέα οικονομικής δραστηριότητας και, ειδικότερα, λαμβάνουν υπόψη, ιδίως-

(i) Τη φύση των καθηκόντων

(ii) βαθμό ευθύνης·

(iii) προσόντα, δεξιότητες και αρχαιότητα·

(iv) απαιτήσεις που έχουν σχέση με φυσικά ή πνευματικά προσόντα π.χ. τις ικανότητες, την καταβαλλόμενη προσπάθεια κτλ·

(v) συνθήκες υπό τις οποίες διεξάγεται η εργασία·

(vi) κατά πόσον οποιοσδήποτε διαφορές σε σχέση με την εκτελούμενη εργασία ή τους όρους υπό τους οποίους εκτελείται η εργασία είναι μικρής σημασίας σε σχέση με το σύνολο της εργασίας που εκτελείται ή κατά πόσο η συχνότητα με την οποία παρουσιάζονται οι διαφορές δεν επηρεάζει το σύνολο της εργασίας.

• [177\(I\)/2002](#)

Υποχρέωση για εχεμύθεια

19.—(1) Οι Επιθεωρητές και τα μέλη της Επιτροπής θεωρούν και χειρίζονται ως απόρρητο κάθε ζήτημα και κάθε πληροφορία, γραπτή ή προφορική, που περιήλθε σε γνώση τους κατά τη διεκπεραίωση του έργου τους και δεν αποκαλύπτουν ή μεταδίδουν οποιοδήποτε τέτοιο ζήτημα ή πληροφορία.

(2) Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε Επιθεωρητής ή οποιοδήποτε μέλος της Επιτροπής ενεργεί κατά παράβαση της υποχρέωσης για εχεμύθεια, όπως καθορίζεται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, τότε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει υποστεί ζημιά από την ενέργεια αυτή έχει δικαίωμα σε αποζημιώσεις.

• [177\(I\)/2002](#)

Τεχνική Επιτροπή

20.—(1) Σε περίπτωση που η διαφορά αχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών το Δικαστήριο μπορεί είτε να λάβει υπόψη την Έκθεση της Επιτροπής, εφόσον έχει συνταχθεί τέτοια Έκθεση, είτε να διορίσει Τεχνική Επιτροπή από τον κατάλογο που έχει καταρτιστεί από τον Υπουργό σύμφωνα με το άρθρο 16 του παρόντος Νόμου για να το βοηθήσει στον καθορισμό της εργασίας ίσης αξίας.

(2) Στα μέλη της Τεχνικής Επιτροπής καταβάλλεται αμοιβή, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.

(3) Αναφορικά με τους όρους εντολής και εξουσίες της Τεχνικής Επιτροπής, τα κριτήρια τα οποία λαμβάνει υπόψη για σκοπούς σύγκρισης και αξιολόγησης εργασίας ίσης αξίας και την υποχρέωση των μελών της για εχεμύθεια εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17, 18 και 19 του παρόντος Νόμου.

• [177\(I\)/2002](#)

Δικαστική προστασία και βάρος απόδειξης

21.-(1) Κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση του παρόντος Νόμου δικαιούται να διεκδικεί τα δικαιώματά του ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου, ακόμα και εάν η σχέση στο πλαίσιο της οποίας εικάζεται ότι έγινε η παράβαση έχει λήξει, και να χρησιμοποιεί κάθε πρόσφορο μέσο για την στοιχειοθέτηση της παραβάσεως και της πάσης φύσεως ζημιά που υπέστη λόγω αυτής.

(2) Σε κάθε δικαστική διαδικασία, εκτός από ποινική, αν ο διάδικος που ισχυρίζεται ότι θίγεται από παράβαση διατάξεων του παρόντος Νόμου, στοιχειοθετεί πραγματικά περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται η παράβαση, το Δικαστήριο υποχρεώνει τον αντίδικό του να αποδείξει ότι δεν υπήρξε καμία παράβαση του παρόντος Νόμου.

- [177\(I\)/2002](#)
- [38\(I\)/2009](#)

Αρμόδια Δικαστήρια και κυρώσεις

22. —(1) Επιφυλασσόμενης της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου δυνάμει του Άρθρου 146 του Συντάγματος, και εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά στον παρόντα Νόμο, αρμοδιότητα για την εκδίκαση των διαφορών που αναφύονται εξ αφορμής της εφαρμογής του παρόντος Νόμου έχει το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.

(2) Σε περίπτωση αγωγής ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου δυνάμει της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος και υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαιώματος σε δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, το αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο επιδικάζει στο δικαιούχο το μεγαλύτερο από τα ακόλουθα δύο ποσά:

(α) Την επιδικαστέα, δυνάμει της παραγράφου 6 του Άρθρου 146, δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, ή

(β) ολόκληρη τη θετική ζημιά και χρηματική ικανοποίηση για την τυχόν ηθική βλάβη του ενάγοντος που προκλήθηκαν από την απόφαση, πράξη ή παράλειψη, η οποία κηρύχθηκε άκυρη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του Άρθρου 146 του Συντάγματος. Σε κάθε δε περίπτωση, στο επιδικαζόμενο ποσό προστίθεται και νόμιμος τόκος από την ημερομηνία που επήλθε η ανωτέρω ζημιά ή/και βλάβη και έως την πλήρη καταβολή της αποζημιώσεως.

(3) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών επιδικάζει δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, η οποία καλύπτει τουλάχιστον ολόκληρη τη θετική ζημιά και περιλαμβάνει και χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική βλάβη του αιτητή, που προκλήθηκαν από τον παραβάτη, σε κάθε δε περίπτωση, στο επιδικαζόμενο πιο πάνω ποσό, προστίθεται και νόμιμος τόκος από την ημερομηνία της παραβάσεως έως την πλήρη καταβολή της αποζημιώσεως.

(4) Ανεξάρτητα από τις κυρώσεις που προβλέπει το εδάφιο (3) του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, εφόσον το κρίνει αναγκαίον, εκδίδει και διάταγμα δεσμευτικής αναγνώρισεως των δικαιωμάτων του αιτητή σε σχέση με την καταγγελλόμενη παράβαση.

(5) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1) του άρθρου 6 των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων του 1967 έως (Αρ. 2) του 2001, η οποία εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις απολύσεων που έγιναν κατά παράβαση των διατάξεων

του παρόντος Νόμου, κατά την εκδίκαση από το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών των αναφερομένων στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου διαφορών, εφαρμόζεται και το εδάφιο (1) του άρθρου 21 του παρόντος Νόμου σε σχέση με την αντιστροφή του βάρους αποδείξεως.

- [177\(I\)/2002](#)

Η ευθύνη του παραβάτη δεν υπόκειται σε ορισμένες προϋποθέσεις

23.—(1) Σε περίπτωση παραβάσεως του παρόντος Νόμου δεν έχουν εφαρμογή διατάξεις που θέτουν ως προϋπόθεση της ευθύνης του παραβάτη ή/και του δικαιώματος για αποζημίωση ή άλλη θεραπεία ένα ελάχιστο διάστημα απασχολήσεως ή ελάχιστο αριθμό ωρών εργασίας του εργοδοτούμενου, ούτε διατάξεις που θέτουν ανώτατο όριο αποζημιώσεως. Κάθε συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργοδοτούμενου με την οποία προβλέπεται τέτοια προϋπόθεση είναι άκυρη.

(2) Το ποσό αποζημιώσεως, το οποίο επιδικάζεται σε κάθε περίπτωση παραβάσεως του παρόντος Νόμου, καταβάλλεται εξ ολοκλήρου από τον εργοδότη.

- [177\(I\)/2002](#)

Εξωδικαστική προστασία και βάρος απόδειξης

23A.—(1) Κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση του παρόντος Νόμου δικαιούται να υποβάλει σχετικό παράπονο στον Επιθεωρητή, ο οποίος το διερευνά, προβαίνοντας σε όλες τις προβλεπόμενες στον παρόντα Νόμο ενέργειες.

(2) Κάθε πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση του παρόντος Νόμου δικαιούται, ακόμη και εάν η σχέση στο πλαίσιο της οποίας εικάζεται ότι σημειώθηκε η διάκριση έχει λήξει, να υποβάλει σχετικό παράπονο στον Επίτροπο Διοικήσεως, ο οποίος για το σκοπό αυτό έχει όλες τις εξουσίες και αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμο.

(3) Σε κάθε διαδικασία που εμπίπτει στο εδάφιο (2), αν το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι θίγεται από παράβαση διατάξεων του παρόντος Νόμου επικαλείται και στοιχειοθετεί πραγματικά περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται η παράβαση, ο Επίτροπος Διοικήσεως υποχρεώνει το πρόσωπο εναντίον του οποίου στρέφεται το παράπονο να αποδείξει ότι δεν υπήρξε οποιαδήποτε παράβαση του παρόντος Νόμου.

- [193\(I\)/2004](#)
- [38\(I\)/2009](#)
- [151\(I\)/2014](#)

Εκπροσώπηση από Οργανώσεις

23B. Ενώσεις προσώπων, οργανώσεις εργαζομένων ή άλλες οργανώσεις ή νομικά πρόσωπα, τα οποία έχουν ως καταστατικό σκοπό, μεταξύ άλλων, την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω φύλου και την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών, μπορούν, με την έγκριση προσώπου που νομιμοποιείται με βάση τον παρόντα Νόμο, να ασκούν είτε εξ ονόματος του προσώπου αυτού είτε προς υποστήριξή του, τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 23A και, σε τέτοια περίπτωση, εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 21 αναφορικά με το βάρος απόδειξης.

Παροχή ανεξάρτητης συνδρομής στα θύματα

23Γ. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος των θυμάτων διακρίσεων και των ενώσεων, οργανώσεων ή άλλων νομικών προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 23B, παρέχεται ανεξάρτητη συνδρομή προς τα θύματα διακρίσεων όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση, από την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και Επαγγελματική Εκπαίδευση, η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Ίσης Μεταχείρισης Ανδρών και Γυναικών στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Νόμου.

Αδικήματα και ποινές σε περίπτωση παράβασης της αρχής της ίσης αμοιβής

24.—(1) Όποιος εκ προθέσεως παραβαίνει τις διατάξεις του άρθρου 5 του παρόντος Νόμου, θα είναι ένοχος αδικήματος και θα τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι τέσσερις χιλιάδες λίρες ή σε φυλάκιση μέχρι έξι μήνες ή και με τις δύο ποινές.

(2) Αν το προβλεπόμενο στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου αδίκημα διαπράττεται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού, εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος θα τιμωρείται κατά το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, καθώς και το νομικό πρόσωπο ή οργανισμός, που θα τιμωρείται μόνο με πρόστιμο μέχρι επτά χιλιάδες λίρες.

(3) Αν το προβλεπόμενο στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου αδίκημα διαπράττεται από βαρεία αμέλεια, επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι δύο χιλιάδες λίρες, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλες διατάξεις. Αν το εν λόγω αδίκημα διαπράττεται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού, εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος θα τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι δύο χιλιάδες λίρες, καθώς και το νομικό πρόσωπο ή ο οργανισμός, που θα τιμωρείται επίσης με πρόστιμο μέχρι τέσσερις χιλιάδες λίρες.

Αδικήματα και ποινές σε περίπτωση παρεμπόδισης του Επιθεωρητή, της Επιτροπής ή της Τεχνικής Επιτροπής κατά την άσκηση των καθηκόντων τους

25.—(1) Όποιος εκ προθέσεως-

(α) Παρεμποδίζει Επιθεωρητή ή τα μέλη της Επιτροπής ή τα μέλη της Τεχνικής Επιτροπής κατά την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας που παρέχεται σ' αυτούς από τον παρόντα Νόμο·

(β) αρνείται να απαντήσει ή απαντά ψευδώς σε οποιαδήποτε έρευνα, για την οποία παρέχεται εξουσία από τον παρόντα Νόμο·

(γ) παραλείπει να παρουσιάσει οποιοδήποτε αρχείο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ή άλλο έγγραφο ή στοιχείο που απαιτείται να παρουσιάσει σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο·

(δ) αφαιρεί οποιοδήποτε έντυπο αναρτημένο δυνάμει του Νόμου αυτού ή κατ' εντολή του Επιθεωρητή ή του προκαλεί οποιαδήποτε βλάβη/ αλλοίωση·

(ε) παρεμποδίζει, ή αποπειράται να παρεμποδίσει οποιοδήποτε πρόσωπο από του να παρουσιαστεί ενώπιον Επιθεωρητή, της Επιτροπής ή της Τεχνικής Επιτροπής ή να εξεταστεί από αυτούς,

είναι ένοχος αδικήματος και τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με πρόστιμο μέχρι τρεις χιλιάδες λίρες ή και στις δύο ποινές μαζί, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλες διατάξεις.

(2) Αν τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (1) το παρόντος άρθρου αδικήματα διαπράττονται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού, εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος θα τιμωρείται κατά το εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου, καθώς και το νομικό πρόσωπο ή ο οργανισμός, που θα τιμωρείται μόνο με πρόστιμο μέχρι πέντε χιλιάδες λίρες, εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλες διατάξεις.

(3) Αν τα προβλεπόμενα στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου αδικήματα διαπράττονται από βαρεία αμέλεια, επιβάλλεται πρόστιμο μέχρι χίλιες λίρες,

εφόσον η πράξη δεν τιμωρείται αυστηρότερα από άλλες διατάξεις. Αν τα εν λόγω αδικήματα διαπράττονται από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό, ένοχοι θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος, πρόεδρος, διευθυντής, γραμματέας ή άλλος παρόμοιος αξιωματούχος του νομικού προσώπου ή οργανισμού, εφόσον αποδειχθεί ότι το αδίκημα έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση, σύμπραξη ή ανοχή του, ο οποίος θα τιμωρείται με πρόστιμο μέχρι χίλιες λίρες, καθώς και το νομικό πρόσωπο ή ο οργανισμός, που θα τιμωρείται επίσης με πρόστιμο μέχρι τρεις χιλιάδες λίρες.

- [177\(I\)/2002](#)

Εκθέσεις πεπραγμένων

26.—(1) Οι Επιθεωρητές υποβάλλουν στον Υπουργό ετήσιες εκθέσεις πεπραγμένων για τις διερευνηθείσες καταγγελίες, οι οποίες περιέχουν τα ακόλουθα:

(α) Την επισήμανση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν από την εφαρμογή του παρόντος Νόμου και υποβολή εισηγήσεων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση τους·

(β) τον αριθμό των υποθέσεων που υποβλήθηκαν και διερευνήθηκαν, των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν και των κυρώσεων που επιβλήθηκαν.

(2) Βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου ο Υπουργός θα συντάσσει και θα δημοσιεύει Ετήσια Γενική Έκθεση Πεπραγμένων, αντίγραφο της οποίας θα κοινοποιείται στο Διεθνές Γραφείο Εργασίας, στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, στη Βουλή των Αντιπροσώπων, και στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

(3) Αντίγραφο της Ετήσιας Γενικής Έκθεσης Πεπραγμένων κοινοποιείται από τον Υπουργό στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- [177\(I\)/2002](#)

Διαβίβαση πληροφοριών προς την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

26Α. Η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, έως τις 15 Φεβρουαρίου 2011 κάθε αναγκαία πληροφορία αναφορικά με την εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

- [38\(I\)/2009](#)

Κανονισμοί

27. Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου ή για τη ρύθμιση κάθε θέματος το οποίο είναι δυνατό να ρυθμισθεί με Κανονισμούς.

- [177\(I\)/2002](#)

Κατάργηση

28. Από την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του παρόντος Νόμου οι περί Ίσης Αμοιβής μεταξύ Ανδρών και Γυναικών για Εργασία Ίσης Αξίας Νόμοι του 1989 και 2000 και οι Κανονισμοί που έχουν εκδοθεί δυνάμει αυτών καταργούνται.

- [177\(I\)/2002](#)

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου

29.—(1) Τηρουμένης της διατάξεως του εδαφίου (2) του παρόντος άρθρου, ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ την 1ην Ιανουαρίου 2003.

(2) Το εδάφιο (3) του άρθρου 26 του παρόντος Νόμου τίθεται σε ισχύ με Γνωστοποίηση του Υπουργικού Συμβουλίου που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

- [177\(I\)/2002](#)

Σημείωση

4 του Ν.193(I)/2004 Έναρξη της ισχύος του Ν.193(I)/2004

Ο παρών Νόμος [Σ.Σ.: δηλαδή ο Ν.193(I)/2004] τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία προσχώρησης της Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.